

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁSŤ STRANÁCH.

Predplatná cena :

Na celý rok --- 4 koruny — hal.
 Na pol roka --- 2 " — "
 Na štvrt roka --- 1 " 20 "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedny redaktor :

Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.

Majitel' a vydavatel' :

JAN MOLNÁR.

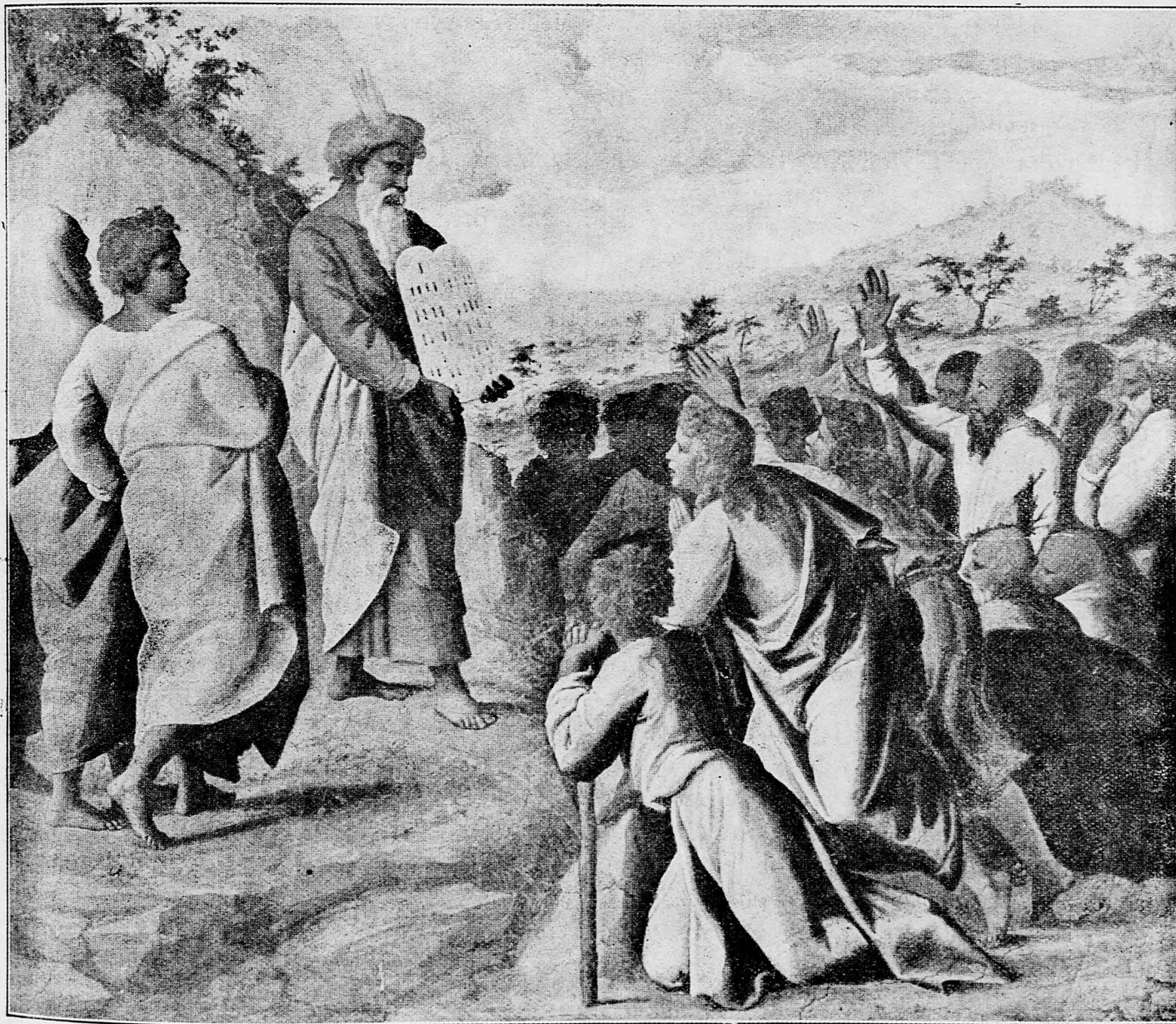
Redakcia a vydavatel'stvo :

Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin
 ohlázky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového
 nonpareill riadku 80 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Rakúske voľby.

Na základe všeobecného volebného práva a tajného hlasovania prevedené boly voľby do riš-

skej rady rakúskej dňa 14. mája. Voľby tieto ako výsledkom svojim prekvapily smerodajné politické kruhy v Rakúsku, tak zaslúžia zvláštneho povšimnutia i zo stránky každého občana Uhor-

Odovzdanie desatero Božích prikázaní.

ska, ktorému blaho a budúcnosť vlasti na srdci ležia.

Čo zapríčinilo prevedenie volebnej reformy so všeobecným volebným právom a tajným hlasovaním v Rakúsku? Neblahé pomery rakúskeho parlamentarizmu. Predošlá ríšska rada už od dávna nebola práce schopná. Ustavičné sa hašterenie národností prekážalo každú vážnu prácu. Česi a Nemci stáli v nepretrzenom krutom boji. Raz títo obštruovali, raz tamtí; raz jedni robili v zasadnutiach škandále, raz druhí. I keď smerodajné kruhy politické vo Viedni nemohly sa ďalej ničomne dívať na pohoršlivé vystupovanie jednotlivých stránok v zasadnutiach a ríšska rada bola rozpustená, z volebného boja vyšli vždy raz Nemci, raz Česi silnejší, lež nezmenili ani smýšľanie, ani taktiku a ríšska rada bola i naďalej javišťom jednotlivých potrzok a škandalózných výstupkov.

Nenie divu preto, že jeho veličenstvo kráľ ako cisár rakúsky cieľom zavedenia lepších pomerov parlamentárnych v Rakúsku ochotne dovolil predlohu volebnej reformy na základe všeobecného práva volebného s tajným hlasovaním. Milliony voličov dľa tejto novej reformy oddali svoje hlasy na vyslancov do ríšskej rady a do prosta vymietli národné stránky české a nemecké a medzi nemeckými stránkami pozbavili mandátov najmä liberálov.

Stalo sa to v Rakúsku, čo v parlamentarizme zbehli a svedomíť politici predpovedali, že príjdu totiž časy, keď len dve stránky budú smerodajné v parlamentárnom a politickom živote. Stránka trón udržujúca, kresťanská a oproti tejto podvratná, tróny búrajúca stránka socialdemokratov. Kresťanskí socialisti, ako stránka kresťanská a červení socialdemokrati, ako nepriatelia každého náboženstva a verejného poriadku zvíťazili po prvé pri volbe dľa všeobecného volebného práva s tajným hlasovaním. Toto víťazstvo obe stránky pripísať musia len jejich organizácii a neunavenému účinkovaniu jejich vodcov. Toto treba, aby povážil každý občan i našej vlasti. Kresťanským socialistom, teda stránke kresťanskej, možno bolo v Rakúsku zvíťaziť iba základnou organizáciou, povinnosťou kresťanského obyvateľstva je teda aj u nás, aby sme sa organizovali a ako horliví kresťania, v náležite sriadených čatách vstúpili na volbište,

keď volebná reforma aj u nás prevedená bude. Dľa výsledku prítomných volieb ríšska rada v Rakúsku bude rázu kresťanského, tým viacej je ale zapotreby, aby z budúcich volieb aj Uhorsko dostalo parlament kresťanský. K tomuto zavčas treba pripravovať naše obecnstvo.

Výsledkom volieb najneprijemnejšie byly prekvapené politické kruhy viedeňské. Bývalý minister vnútra gróf *Byland-Rheidt*, ktorý bol podal návrh o reforme volebného práva, prepadol a podobne sa zavďačili voličia aj referentovi dr. *Loechertovi*, ktorý tiež ostal bez mandátu. Takto sa im zavďačili voličia za to, že im dopomohli k volebnému právu. Mandáty ostatne dostali len dvaja ministri terajšieho kabinetu. Z magnášov sú tiež len traja vyvolení: kresťanskí socialisti knieža *Liechtenstein*, ultraliberál knieža *Auersberg* a katolícky agrár barón *Morsey*. Medzi novými vyslancami mnoho zastupiteľov má rozumie sa trieda robotnícka.

Socialdemokrati sami ustrnuli najviacej nad neočakávaným víťazstvom. Nabliadajú to, že prítomne, keď vo väčšom počte sami sedia v parlamente, nemôžu na vonku ľud vo spust sveta búriť. Predvídajú zaiste aj to, že mešťanské triedy, ktoré sa doteraz o málo čo staraly, začínú sa tiež organizovať na úkor pravda zásad socialdemokratických.

Kresťanskí socialisti dosiahli 60 mandátov, asi 80 mandátov budú mať po náhradných volbách. Nápadne je, že v Čechách a na Morave ani jedného mandátu nedostali kresťanskí socialisti. Tam mali žatvu socialdemokrati. Hovoria, že je tomu zväčša tamojšie duchovenstvo na príčine, ktoré — ako známo — viacej podporuje snahy národnárske, ako zásady kresťanské.

K ľahšiemu porozumeniu terajších pomerov parlamentárnych v Rakúsku podávame krátky výkaz, v akom počte byly jednotlivé stránky politické pred volbami v parlamente zastúpené a koľko mandátov majú prítomne.

	mali,	majú,	náhrad. volba
Pangermáni	25	3	8
Socialdemokrati	11	62	105
Konzervatívni	30	28	3
Mladočesi	45	4	16
Nemecká ľud. strana	45	25	11
Nemeckí pokrokári	30	8	19
Kresťanskí socialisti	11	60	53

Pri volbe vo Viedni dostali hlasov 46 percentov antisemiti, 4 percenty židovskí liberáli, 36 percentov socialdemokrati a nemeckí ľudáci 1·4 percentov. V samej Viedni 30 tisíc voličov nedostavilo sa ku volbe, za čo teraz pokutovať budú každého jednotlivého.

Katolícke obecnstvo Rakúska presvedčilo sa pri tejto volbe úplne, ak veľmi potrebné je katolícke sriadenie a katolícka strana politická. Katolíci Uhorska v tomto ohľade už pred desiatimi rokami predbehli Rakúsko. Desiat rokov minulo tomu, čo kresťanská ľudová strana v záujme cirkve a vlasti zarovnak ako ku blahu ľudu účinkuje v krajinskom sneme. I aby socialdemokrati a prirvzenci jejich neprekvapili ľud katolícky v čas volby, nezkladnou vernosťou treba nasledovať zástavu kresťanskej ľudovej strany. Kde táto veje tam je pravda a isté víťazstvo.

Zákonná predloha o hospodárskej čeladi.

Ignác *Darányi*, minister orby, predložil snemu zákonnú predlohu o sriadení právneho pomeru medzi hospodármi a čeladou hospodárskou. — V krajinskom sneme pojednáva sa prítomne táto zákonná predloha a vážni i šlachetného zmýšľania politici zastávajú túto predlohu, bo očakávajú od nej, keď sa zákonom stane, polepšenie stavu hospodárskeho robotníctva. Touto predlohou dokázala vláda z koalície utvorená, že chce pomáhať a skutočne pomáha každej triede robotníckeho ľudu. Ponevác ale ako mnohé iné snahy koalície, tak aj táto s nedôverou stretá sa zo stránky istých kruhov vo snemovni, najviacej ale vo verejnosti cestou rozličných, vôbec nekresťanských novín, za potrebné držíme čo len v krátkosti oboznámiť čitateľov našich s touto predlohou, aby sa presvedčili, že koalícia, v nej kresťanská ľudová strana týmto zákonom zabezpečí chcejú poriadnu výživu a blaho hospodárskej čelade, bez oškodenia hospodárov.

Obsahuje predloha o sriadení právneho pomeru medzi hospodármi a čeladou hospodárskou nasledujúce nariadenia:

Kto je hospodárska čelad?

Hospodársky (vonkajší) sluha je ten, kto sa zjednal ku tomu, že v dajakom hospodárstve osobne a nepretržene vykonávať bude služby za mzdu aspoň cez jeden mesiac. Aj taká čelad,

ktorá vstúpila tak do služby, že bude konať tak domáce, ako aj vonkajšie práce okolo hospodárstva, považuje sa tiež za hospodársku čelad, až bola zjednaná aspoň na šesť mesiacov, ináč považuje sa za domácu, alebo vnútrajšiu čelad.

Každá hospodárska čelad má mať *služobnú knižku*. Také dieťa, ktorému 12 rokov ešte neminulo, neslobodno prijať za hospodársku čelad. Vyše 12 rokov staršiemu, ale ešte maloletému, len tak sa môže vydať služobná knižka, ak ku tomu privolí buď rodič, buď tútor, alebo sirotská vrchnosť. Maloletá čelad je pod dozorstvom svojho gazdu; tento takúto čelad tak môže trestať, ale aj tak má na ňu dozerať, ako keď by bola jeho vlastné dieťa.

Uzavretie služobnej smluvy.

Podmienky služobnej smluvy ustália si patričné stránky slobodne medzi zákonnými medziami. Ustálenia smluvy, ktoré sa protivia zákonom, alebo iným právnym nariadeniam sú neplatné.

Služobná smluva uzavreť sa môže na písme, alebo slovom. Hospodárskej čeladi pred vydaním vysvedčenia prepustenia zo služby neslobodno vystaviť cestovný pass. S hospodárskou čeladou uzavretá smluva, jestli to ináč ustálené nenie, platnosť má na jeden rok.

Čo je zakázané v služobnej smluve?

Zakázaná a preto neplatná je taká služobná smluva, v ktorej služobný čas nezreteľne, a síce tak je udaný, že ho dľa rokov, mesiacov, týždňov a dní iste určiť nemožno.

Zakázaná a preto neplatná je taká služobná smluva, dľa ktorej by členovia rodiny čelade bez vopred ustálenej a primeranej mzdy, vybavovať mali dajaké práce, alebo služby (panskú robotu, práce zdarma atď.). Zakázaná je taká smluva, dľa ktorej by členovia rodiny čelade v takom čase, keď v zmysle jejich smluvy nenie sú povinní pracovať u svojho hospodára, bez dovolenia tohoto nesmeli inde vstúpiť do roboty.

Zakázaná a neplatná je taká smluva, v ktorej by sa čelad vopred k tomu zaviazala, že plat svoj v celosti, alebo čiastočne prepustí, alebo odpredá gazdovi, členom jeho rodiny, alebo bárs komu inému. Tiež neplatná je smluva, dľa ktorej by čelad svoju patričnosť vymeniť chcela dať s trúnkom, alebo inými vecami. Zakázaná je konečne taká smluva, ktorou nútená by mala byť čelad, aby veci pre seba, alebo rodinu potrebné kupovala u hospodára, alebo v bárs akom inom označenom obchode.

Plnenie smluvy.

Najatá čelad povinná je do služby vstúpiť na určitý čas. Gazda je len vtedy povinný dať jaký dobytok čelade do svojho gazdovstva pripustiť, keď si to vyjednali. Jestli by ale dobytok čelade bol nezdravý, gazda nenie povinný pripustiť ho do svojho gazdovstva. Ak nenie ináč vyjednané, tak pri presťahovaní čelade gazda povinný je dať záprah a voz k preneseniu.

Tú čelad, ktorá na vyjednaný čas nevstúpi do služby, na ponosu gazdovu žandári chytia a privedú ku gazdovi. Ale aj gazdu, ak nesplní vyjednané podmienky a nechce sluhu prijať, vrchnosť žandarmi prinúti k tomu, aby sluhu prijal a vyjednané bývanie mu odovzdal. Ak by gazda ani vtedy nesplnil svoju povinnosť, *pokutuje sa na šesťsto korún* a mimo toho musí čeladi vyplatíť celý plat a vyjednanú kommenciu, cenu bytu, právne trovy, trovy za presťahovanie a aj náhradu za škodu. Ale aj čelad, ak by chcela oklamať gazdu, *tiež platí náhradu*, a aj jú odsúdia na pokutu do šesťsto korún.

Sú prípady, keď čelad právne môže odopref vstúpenie do služby, pri čom neprestúpi zákon. Takéto právne prípady sú nasledujúce: 1. Ak slúžobný ochorel alebo ho nehoda zastihla, keď mal vstúpiť do služby, — 2. Ak po zjednaní dedil taký nehnuteľný majetok, ktorý on sám má dosť opatrovať. — 3. Ak sa jeho rodinné pomery medzi časom tak zmenily, že jeho rodina musí mať svoju vlastnú domácnosť k živobytiu. — 4. Ak ho gazda na ustálený čas a miesto nechce prijať do služby, tak už nenie povinný ani vstúpiť. — 5. Keď sa taký pád udal, pre ktorý čelad môže službu aj bez výpovede opustiť. — Avšak v týchto piatich prípadoch smluva len tak stane sa neplatnou, ak slúžobný o príčine upovedomí svojho gazdu už či ústne alebo písomne. Ale aj toto upovedomenie je len tak platné, ak sa ono stalo *behom dvoch dní* od dozvedenia tej zákonnej príčiny, lebo neskoršie už gazda nenie povinný túto príčinu za výhovorku uznať.

Ako sú prípady, v ktorých čelad nenie povinná vstúpiť do vyjednanej služby, tak sú aj také prípady, ktoré dovoľujú, že gazda nenie povinný do služby prijať vyjednaného sluhu. Takéto prípady sú: 1. Ak proti mravnosti a vernosti čelade alebo jeho rodinných členov môže takú príčinu udať, o ktorej pri jednaní nevedel. — 2. Ak čelad je chorá na chytilavú chorobu, keď má vstúpiť do služby. — 3. Keď čelad medzi časom buď skrze nehodu, buď skrze chorobu stala sa neschopnou k práci. — 4. Ak čelad na vyjednaný čas nevstúpi do služby, tak gazda je nie povinný ju prijať. — 5. Ak sa taký

prípád stane, pre ktorý aj bez výpovede gazda môže zo služby prepustiť sluhu. Ak čelad myslí, že gazda učinil jej krivdu, že ju neprijal do služby, tak behom troch dní musí o tom svoju sťažobu zadať u vrchnosti. (Ak to ale neskoršie učiní, tak to sa už do ohľadu nevezme) Keď s výrokom prvostupňovej vrchnosti nenie spokojný, môže sa apellovať, avšak do výroku na apelláciu, povinný je zachovať výrok prvostupňovej vrchnosti.

Plnenie práce.

Čelad je povinná všetku tú prácu, na ktorú sa zjednala, dľa nariadenia gazdovho verne a náležite a dľa svojej najlepšej možnosti vykonať. Kedy-tedy môže sa sluhovi aj iná práca rozkázať, ale len vtedy, ak by tú prácu nemohol kto iný vykonať, alebo ak je veľmi náhla. — Ak by čelad svoju povinnú prácu zanedbala alebo nekonala, tak vrchnosť môže ju pokutovať na šesťsto korún, potom na náhradu škody a pravotné trovy a konečne vrchnosť ju predsa prinúti ku vykonaniu odopretej práce.

Čelad nemôže svoju prácu skrze iného dať konať, len ak jej to gazda dovoľí.

Plat a iné príslušnosti.

Gazda povinný je čeladi vydať vyjednaný plat a všetky príslušnosti. Ak gazda nesplní povinnosť svoju, tak vrchnosť pokutuje ho do 600 korún pokuty a mimo toho prinúti ho, aby čeladi vynahradil škodu a zaplatil pravotné trovy.

Ak v slúžobnej smluve nenie ináč vyjednané, tak pláca v hotových peniazoch vypláca sa *pozatýmne* štvrtročne, kdežto iné patričnosti štvrtročne *vopred* majú sa vydať.

Plácu sluhovi platíť plieškami alebo akýmikoľvek assignáciami neslobodno.

Ak sluha dostáva chovu, tak táto má byť *dostatočná a zdravá*.

Ak sa sluhovi dáva i zbožie, tak toto nemôže byť z pozadkov, ale *čisté, precúdené a dobré*.

Jestli čelad, sluha hospodársky, s ním žijúca manželka, alebo dieťa niže 12 rokov onemocnie po 15. dňoch po vstúpení do služby, gazda povinný je znášať útraty liečenia, vynímajúc také pády, keď si čelad sama zapríčiní skrze svoju neopatrnosť, výstupnosť alebo ľahostajnosť nejakú nemoc.

Jestli na rok najatá čelad, hospodársky sluha, jeho s ním žijúca manželka alebo dieťa niže 12 rokov odomre, k pohravným útratám povinný je gazda pri veľkom pohrabe 20 korún, pri malom pohrabe 10 korún platíť a dľa miestnych okolností aj príležitosť dať.

Krátky obsah zákonnej predlohy.

Zákonná predloha o hospodárskej čeladi navrhuje:

1. aby zákon ustálil pracovný čas a zachránil čelaď od vykoristenia;

2. aby zariadený bol nedelný odpočinok;

3. aby znemožnené bolo oškodenie čelade;

4. aby panštinu neslobodno bolo žiadať, to jest takú prácu, akú údovia čelade niekde zdarma konávajú;

5. aby členovia rodiny čelade ta mohli ísť do roboty, kam sami chcejú a keď idú do roboty ku gazdovi, aby si vopred vyjednať mohli plácu;

6. aby nebolo dovolené prijať za čelaď deti, ktoré nemajú ešte dvanásť rokov;

7. aby každá čelaď mala bývanie a kurivo;

8. aby postarané bolo nielen o lieky čelade, ale v istej miere aj o lieky rodiny čelade;

9. aby gazda znášal polovicu cirkevnej a školskej dane čelade;

10. aby keď čelaď ide k vojenským cvičeniam, na ten čas pripadajúci plat sa jej nemohol stiahnuť;

11. aby keď čelaď zomre, vtedy gazda nemohol vyhodíť z bývania pozostalú jej rodinu, ale musel jej dať ešte za mesiac plat, konvenciu a bývanie;

12. aby od požičky, ktorú dá gazda čeladi z platu nemohol si úroky žiadať;

13. aby keď sa čeladi stane krivda, tak bez mnoho okolkov mohla si pravdu najst.

Vzdor tomuto ale tak socialdemokrati, ako aj s nimi spojení národnári v novinách jejich opovažujú sa tento zákon menovať «otrockým» a «dereš» zákonom. Ťažko je rozsúdiť, či je väčšia jejich zlosť alebo jejich nesvedomitosť. To jedno ale ľahko nahliadne každý, že ľud robotnícky nemá väčších nepriateľov, ako sú mu socialdemokrati a s nimi spojení národnári.

Vážne slová k povšimnutiu.

Celou krajinou ozývajú sa žaloby: Zle je! Nenie výrobku! Veľká je drahota! Človeku neujde sa vezdajšieho chleba! Nenie roboty a keď aj je, malá je mza! Len bohatým je dobre! Zhubíť treba majetnú triedu! Vyhrňajte rukávy za tú našu slovenčinu! Nechodte do toho kostola, kde maďarón káže a slúži omšu! Slovákov len národniarstvo spasí!...

Zdá sa, ako čo by chudobní ľudia pravotu viedli oproti majetným, ba aj proti Pánu Bohu.

Nenie viac citu a lásky kresťanskej medzi ľuďmi. Každý len na seba hľadí a snáď v kvapke vody utopil by každého, čo len o halier má viacej. Všeobecná je nespokojnosť. Vrie to medzi robotnou triedou po celej krajine a zo dňa na deň čakáme so strachom, kedy vypukne táto sopka ohnivá a zničujúca, čo stáročia stávaly. Nesvedomíť ľudia rozduchujú túto nespokojnosť. Oni búria ľud.

Kto by si to bol pomyslel čo len pred dvadsiatimi rokami, ak ďaleko prídeme? Že v tej krajine, ktorá ešte aj dnes vládne s bohatstvom zeme, hôr, baní, sadov atď. ľudia pástu budú dvíhať jeden na druhého pre kus chleba. Že státisíce vyvandrojú do cudziny. Že bude nedostatok o robotníkov. Že stá a stá obcí podmaní si bezbožná socialdemokracia s klamom, so sľubami a s búrením. Že najdu sa planí ľudia, ktorí sa vrhnú na pokojných Slovákov a použijú ich k činom trestným a zvedú ich k štrajku oproti Bohu.

Tam, kde predtým pokoj panoval, kde ľudia nádej svoju v Bohu skladali, kde prácu v jeho mene začali, kde ctíli si kňazov a vrchnosť, kde uspokojujú sa s výrobkom a boli povdační tomu, čo im ho dal, včul ľud rojí sa ako zúbrené včely, je preplnený nenávisťou, opúšťa Boha, baží po cudzom a nemo nasleduje ľudí bez svedomia, ktorí natiskajú sa mu za vodcov a robia z neho divochov. Že aký to koniec vezme, môžeme si myslieť. Záplava rastie jednostajne. Všeobecný nepokoj vzbudzuje tie najdivšie náruživosti, ktoré nezastavia ani zákony, ani bodáky žandárov. Zbroja sa oproti nám kresťanom všetci nepriatelia kríža pod červeným práporom, barvou to červenej socialdemokracie.

Že kto vykopal hrob našej krajine, neraz sme to už povedali. Liberáli začali toto smutné dielo, v ktorom socialdemokrati a jejich spojenci národnári pokračujú. Na vnivoč obrátili hospodárov a malých priemyselníkov. Vycicali krv všetkých tried [obyvateľstva. Zrobili státisíce túlakov z rodín, ktorých predkovia za stáročia udržiavali vlast našu a žili pokojne vo svojich dedinkách. Státisíce dovandrovaných židov spravili za pánov. Dovolili im úžerň. Volkali im. Dávali im prednosť vo všetkom a zažmurili oči, keď títo tie najohavnejšie obchody prevádzali. Len tak bolo možno, že dovandrovaná špinavá há-

veď zostala millionármi, že dostala sa do úradov, že vládne asi s osem millionami jochov zeme a že má tak veľký vplyv najmä v politike. — Nielen zemanstvo prišlo o majetky, lež aj malí hospodári.

A muselo to tak ďaleko prísť? Či ľud náš nezaslúžil iného osudu? Či krajina Marianska zostať musela krajinou židovskou, kde bezbožní socialdemokrati prevádzajú to najošklivejšie násilienstvo a robia s robotníkmi čo len chcú?

Nie! Pokoj mohol byť u nás. Ľud mohol byť šťastlivý, keby spravodlivosť bola viedla tých ľudí, čo ľud náš riadiť a spravovať mali. Nuž ale heslo liberálov bolo: «der chrapúňa do poslednej kože! Rob mu krivdy, však ty si pánom nad ním!»

Oh, veľké hriechy tlačia svedomie liberálov! My, kde sme len mohli, zastávali sme Slovákov a šlahali sme prechmaty jak jednotlivých bašikov, tak aj vlády liberálne. Kresťanskú ľudovú stranu nikto nemôže obviňovať, že ona so založenými rukami hľadela na výstupky, neľudskosti, krivdy a na nesvedomitosti liberálov. Vodcovia tejto strany politickej neraz poukázali na ľud slovenský, keď sa zvíjal pod úderami necitlivých bašikov. Nebáli sa oni nikoho, veď bránili len pravdu a zastupovali opustených. Svedčí o tom účinkovanie kresťanskej ľudovej strany, aké vyvíja už vyše desať rokov. Či nezaslúži ona za to úplnú dôveru všetkých Slovákov? Veď keď ľud slovenský ztratí túto podporu, nemá sa na koho opierať. Snáď na národniarov? Veď týto stavajú brata oproti bratovi, ba ešte aj Boha rmúfa s Hlinkovými skutkami. Pubé sny! Národnári posiaľ nič nevykonali pre Slovákov. Hlavný jejich cieľ je dostať sa do snemovne. Preto štvú ľud a kážu mu vyhrňať rukávy. Národnári to isté robia, čo aj socialdemokrati. Nepredarmo sú spojenci. Škoda ľudu! Škoda snáh našich, až len nezpamätávajú sa Slováci, že tí faľošní proroci, čo sa im tak podlizujú, nie sú jejich priatelia. Ľud je dobrý, len že nezkúsený a nevzdelaný. Lahko sa dá zviešť a omámiť. Nemá stáleho presvedčenia. Nevie váhať, či je to všetko pravda, čo mu národnári a socialdemokrati sľubujú, o čom rečia a píšu. Lebo keby vedel, istotne by ich nepočúval. Národnári a jejich spojenci: bezbožní socialdemokrati nemôžu sa chváliť ani s jedným úspechom k do-

brému ľudu, jedine s búrením, ale že k čomu vedie toto rozduchovanie nenávisti a nepokoja, videli sme a vidieť budeme z mnohých pravôt. Heslo národniarov je: Vyhrňať rukávy za tú našu slovenčinu! Socialdemokrati zase toto vykrikujú: My sme pravé svetlo! My vás zavedieme do zemského raja! My sme vaši obranci! Len dľa nášho nariadenia viažte kontrakty. Sluha nech žiada 800—1000 korún platu. Nádenník najmenej 7 korún v čas žatvy. — A ľahkoverný ľud dá sa naviesť. Nechá hladovať svoju rodinu trasie sa v studenej chyži, len aby mohol platiť takse na vodcov, ktorí ho zdierajú.

Lanského roku štrajkovalo 39.742 robotníkov pri 2154 podnikoch. Učinilo to 800 dní a v peniazoch tri milióny korún, čo je čistá ztrata pre úbohých robotníkov. Z 335 štrajkov 109 skončilo sa bez výsledku. Štrajky riadili spojenci národniarov a nedali haliera vynáhrady chudákom robotníkom. Ba viac sto robotníkov bolo uväznené pre vzbury a násilienstvá. A predsa sa neučia a neopúšťajú tých cigánskych vodcov. Nepokoj šíri sa ďalej a Boh vie, aký to koniec vezme. Dobrý nie! Väčšie panstvá nemôžu dostať poľných robotníkov, lebo židovskí vodcovia socialdemokratov bránia robotníkom kontrakty viazať. V tejto núdzi veľmi vzáctni sú Slováci. Hľadajú ich na všetky strany. A chvala Bohu, ľud náš nenie natoľko hlúpy, krutý a zkažený, aby neprijal prácu. A múdre, lebo keby počúval nesvedomitých buričov, istotne neušlo by sa mu chleba. Mohol by hladom mrieť, lebo veru tí nesvedomití buričia neposkytli by mu pomoci. Tým je ľahko články písať pri víne a pri dobrej cigare a buntovať ľud, lež keď ľud pobúrený násilienstvá a nezákonnosti pácha, keď zakročí oproti nemu trestná vrchnosť, vtedy buričia skovajú sa ako potkany a ani jedon sa neobetuje za ľud. Majte teda rozum, krajanovia milí. Nepočúvajte ani na národniarov, ani na ich verných bratov socialdemokratov. Obaja sú vám drzí nepriatelia. Len vás využívajú ku všeličemu. Aj ja som Slovák. Milujem svoju materčinu. Nehaňbím sa za ňu. Najradšej slovensky hovorím. Vedia to o mne mnohí a predsa nič sa mi nestalo za to. Nikto ma neprenasledoval a netrestal pre slovenčinu. Mne veru darmo vykrikujú tí národnári, abych si vyhrňal rukávy, neurobím to. Ako uhorský občan žijem v priateľstve s Madarmi a

nevzal ma čert, že som sa naučil po maďarsky. Veď všetci prednejší národniari vedia maďarsky, lebo ináč museli by orať, kosiť, sklo alebo drôt myšacie pasce nosiť na chrbte. Len skrze maďarskú reč zostali pánmi a ľudu to nedoprajú. Ja uznám, že my všetci, ktorí bývame v tejto krajine, tvoríme jeden národ, narod uhorský. Nemáme osobitné práva, lež spoločné. Všetci máme tie isté povinnosti, tie isté vrchnosti, tie isté zákony, ten istý cieľ a jednu vlasť. Domovinu našu milovať musíme bez rozdielu. Za jej rozkvet všetci musíme pracovať. Všetci musíme žiť v láske braterskej a ctiť jedon druhého, lebo len takto budeme spokojní a šťastliví. Nebojme sa o našu materčinu, tú nám nikto neutlačí, tú nám nikto neodoberie. To je dar od Boha, s ktorým vládnuť budeme až na veky. Kto inakšie zásady hlása, to je nepriateľ ľudu.

Prosím preto bratov mojich Slovákov, nech si povšimnú vážne slová moje. Nech pamätajú nane a nech ich nikdy nezabudnú. Nech nepočúvajú ani na národniarov, ani na ich bratov pohanských socialdemokratov. Nech sú statoční kresťania, verní synovia vlasti našej a neohrožení bojovníci kresťanskej strany ľudovej.

Verný ľudák.

POLITICKÉ CHÝRY.

V Ríme.

Andrej Hlinka, ako sa podpisuje suspendovaný farár ružomerský putoval do Rímu a napísal ztadiaľ úvahu Ľudovým Novinám, v ktorej si nasledovne uvažuje: «Bratia Slováci, pre nás doba prenasledovania kresťanstva sa opakuje! Bratia farári, kapláni, veriaci mužovia, ženy i deti nelakajte sa! — I my bití sme pre statky duševné, pre vieru, mravy, reč, zvyky otcov, nebojte sa. — Spoj sa so mnou bitá Slovač. Jeden vo Vacove, druhý v Ríme, tretí na Lúčkach, štvrtý v temných baniach Kalifornie. Vo vzdialenej vesničke, na milostnom mieste: v Starých Horách, Šaštine, Marianských cellách v Kunách nech znie jedna ponosa. **Povedzme, že biskupi a kňazi biju viere. Bohu a krížu najvernejší slovenský ľud pre politiku pánov.** Tá politika tých pánov ešte aj v Ríme vrtá v hlave Hlinkovej. Traste sa pánovia, veď vám on tam teraz

zasolí! Ba či vo Vatikáne uveria jeho nešeredné cigánstva?

Čo neschvaľujú Ľudové Noviny?

Pri pojednávaní predlohy o sriadení platov učiteľských v snemovni veľmožov ozval sa superintendent Gabriel Antal proti tomu, že reholníci a mnišky čo v školách účinkujú dostať majú štátnu podporu. Superintendenta zavrátil biskup sedmohradský grof Majláth, vyučujúci reholníci a mnišky dostanú teda štátnu podporu. O tomto píše Ľudové Noviny nasledovne: «**Dokonca neschvaľujeme držanie sa grófa Majlátha, sedmohradského biskupa, ktorému svedomie nedalo pokoja. Teda tak pane biskup: z oltára pána Boha beriete a na oltár jednorečového moloča kladiete.** Takto znevažujú «Ľudové Noviny» biskupa sedmohradského, grofa Majlátha. Andrej Hlinka ale povedať má v Ríme sv. Otcovi pápežovi: «**Katolícke Noviny ešte žijú, veria a pracujú za nevestu Kristovu.**» Nech to len tam povie, toto cigánstvo mu zaiste nikto neuverí.

Socialna činnosť parlamentu.

O tomto píše «Ľudové Noviny» v poslednom čísle nasledovne: «*Kedykoľvek pojednáva náš snem veci, ktoré na sriadenie sociálnych pomerov sa vzťahujú, vždy je prázdna parlamentná sieň.*» Nie tak! Parlamentná sieň není prázdna. Svedomiti vyslancovia sú tam. Kedykoľvek sa tam ale pojednáva o vážnych sociálnych zákonoch, národnárskeho slovenského vyslanca by tam ani s lampášom nenašol. Aj teraz už od dávna len Hodža celkom samotný tam vysesáva a láme si zaiste nad tým hlavu, kde je Skycsák. Vyslanceké platy brať a o snem sa ani neozreť, to neznamená ľud slovenský zastupovať.

KRAJINSKÝ SNEM.

13. mája.

Po zahájení zasadnutia, ktorému predsedal Julius Justh a po odbavení predsedníckych zpráv.

Franc Kossuth, minister obchodu predostrel snemu zákonné predlohy o sriadení platov železničiarov, o jejich služobnej pragmatike a o viacerých vicinálkach. Návrhy odovzdané boly zodpovedným výborom.

Karol Becsey, *Alexander Giesswein* a *Ivan Moskovitz* predložili zprávy ako referenti patričných výborov.

Zpráva výboru záverečných účtov krajinských na rok 1900. dľa návrhu snemového predsedu, odovzdaná je k ďalšiemu rozhodnutiu patričnému výboru.

Za tým nasledovalo pojednávalo zákonnej predlohy *stavania domov robotníckych* so štátnou podporou.

Jozef Madarász ml., ako referent, vysvetlil veľkú sociálnu významnosť predlohy, a odporúčal ju ku prijatiu.

Móric Lányi v reči svojej dokázal, že najsprávnejšia politika je tá, ktorá má za cieľ prekážanie biedy

Iudu. Toto je cieľom aj prítomnej predlohy. Riešenie tejto záležitosti je životná otázka pre celé Uhorsko.

Julius Maniu zastavuje sa nad tým dôvodom, že predlohu stavania domov robotníckych aj z tej príčiny treba prijať, aby tým zkazonosné následky búrenia Iudu kroz socialdemokratov a jejich spojencov zamedzené a prekazené byly.

Ignác Darányi, minister orby, vyslovil sa, že vláda prítomnú predlohu do života uviesť chce vo všetkých obciach krajiny, bez ohľadu na jazyk obyvateľstva. Vyslancovi Maniu odpovedal minister, že pri prevedení tohoto zákona prednosť majú mať tie obce, ktoré ku stavaniu robotníckych domov zdarma prepustia grunty. Hlavnou úlohou vlády je, aby robotníci prišli ku domu a kúska zeme. Bude to prostriedkom aj ku tomu, že si robotník oblúbi svoju domovinu.

Snemovňa prijala zákonnú predlohu vo všeobecnosti.

Po pauze nasledovalo pojednávanie predlohy v čiastkach. Zákonnú predlohu o stavaní robotníckych domov so štátnou podporou prijala snemovňa väčšinou hlasov a s tým zakončené bolo zasadnutie.

14. mája.

Začiatkom zasadnutia prijatá bola v treťom čítaní zákonná predloha o stavaní robotníckych domov so štátnou podporou, potom nasledovalo pojednávanie zákonnej predlohy o *hospodárskej čeladi*.

Štefan Bernáth, referent výboru pre robotnícke záležitosti, vysvetlil predlohu, pri čom poukázal na zákonodarské poriadky cudzozemska, ktoré sa vzťahujú na otázku hospodárskej čelade a s dôrazom predniesol, že proti tejto predlohe poburujú u nás len socialdemokrati a jejich spojenci, kdežto všetky triedy obyvateľstva krajiny žiadajú, aby zákon o čeladi hospodárskej čím skôr do života uvedený bol.

Ludvik Holló v mene strán koalície prijíma zákonný návrh. Gazdov — povedal rečník — treba práve tak brániť ako i robotníkov. Navrhuje, aby snemovňa zákonnú predlohu už v tomto zasadnutí prijala vo všeobecnosti a pojednávanie jej v čiastkach začala až po svätodušných sviatkoch.

Vilhelm Mezöfi v dlhej reči zapieral všetko dobré, čo nachodí sa v tejto predlohe a keď dľa socialdemokratických zásad aj to zlé hľadal v nej, ktorého tam niet, vyslovil sa konečne, že predlohu neprijíma. Po ustálení budúceho denného poriadku zakončené bolo zasadnutie.

16. mája.

Po zahájení zasadnutia oznámil snemu predseda *Julius Justh* odumretie krajinského vyslanca *Franca Pildner*, ako tiež že početní údovia snemovne pod jeho osobným vedením prítomní boli dňa 15. mája pri otvorení krajinskej výstavy v Pätikostoloch.

Nasledovalo pokračovanie pojednávania zákonnej predlohy o hospodárskej čeladi. Ku slovu ohlásil sa ako prvý krajinský vyslanec kresťanskej Iudovej strany:

Alexander Giesswein. Začiatkom reči spomenul, že

protivníci medzi iným aj tú námietku robia proti tejto predlohe, že ona nenie na čase a že nepatrí pred tento parlament. Túto otázku, hovoria, povolaný je rozriešiť parlament Iudový. Rečník na takúto námietku len tú odpoveď má, že prítomný parlament náš alebo vie previesť zastupiteľstvo Iudu v zmysle demokratickom a národnom a vtedy vie previesť aj túto predlohu, tak ako treba; alebo nevie previesť túto predlohu a vtedy musíme povedať, že neprevedie tak ako treba ani zastupiteľstvo Iudu. Rečník v dlhej reči vysvetlil zo všetkých strán predlohu a vo všeobecnosti ju prijal. (Súhlas a potlesk z prostriedka.)

Karol Fábry zo 48. neodvislých vyslovil sa proti predlohe.

Emil Nagy zo stránky 48. neodvislých prijal predlohu vo všeobecnosti.

Ernest Bródy, demokrata, zo stanoviska, ako hovoril, demokratického, rečnil proti zákonnej predlohe a neprijal ju.

Ludvik Návay povedal: Protivníci tejto predlohy hovoria posmešne, že je to dereš-zákon. To poukazuje, pokračoval v reči, že jednotliví vyslanci v parlamente a socialdemokrati sú proti tejto predlohe, treba sa ale opýtať samej čelade hospodárskej, či má dajakú námietku proti poriadnemu bydlu? Či má námietku proti tomu, že na útraty gazdu dostanú lekára a lieky? Či majú námietky proti odpočinku v nedeľu a vo sviatok? Ďalej proti tomu, čo táto predloha len k jejich dobrému zabezpečuje, že rodina čelade nemá povinná byť rozličné práce vybavovať gazdovi? Gazda z jeho strany nemôže to trpeť, aby na jeho statku, v jeho vlastnom dome zdržovali sa všeliakí agitátori, ktorí snád doprosta proti nemu samému búria. Nechce táto predloha prekaziť vyvandrovanie, lež iba zamedziť chce snahy ku vyvandrovaniu poburujúcich agitátorov. Organizácia hospodárskych robotníkov je úplne oprávnená. Jestli ale hospodársky robotník, dokonale znajúc všetky podmienky, smluvu spraví so svojim gazdom a je aj celkom spokojný, vtedy ale budapeštianske stredisko socialdemokratov, keď ku štrajku vyzve hospodárskych robotníkov čanádske alebo čongrádshých, nie k dobrému Iudu, lež aby svoju moc dokázali, nuž proti takému pokračovaniu so všetkým právom určuje zákonné nariadenia prítomná predloha. Rečník je toho presvedčenia, že terajšia vláda touto predlohou mnoho prispeje k zlepšeniu stavu robotníckeho Iudu a preto ju prijíma a snemu odporúča ku prijatiu.

Po tejto reči predseda snemovne zakončil zasadnutie.

17. mája.

Predseda *Julius Justh* zahájil zasadnutie a po odhobení predsedníckych záležitostí minister výučby gróf *Albert Apponyi* podal zprávu o stave penzionálneho fondu učbárov a učiteľov. Nasledovalo na to pokračovanie pojednávania zákonnej predlohy hospodárskej čelade.

Julius Maniu, rumunský národnostný vyslanec vy

slovil sa proti zákonnej predlohe a ju vôbec ani neprijal.

Ignác Darányi, minister orby v dlhej reči odpovedal na námietky, ktoré proti predlohe pozdvihujú. To namietajú proti tejto predlohe, vyvinul minister v jeho reči, že ona nenie na čase. Nuž túto predlohu žiadali krajinský hospodársky spolok Uhorska, žiadali ju nepočtené právomocnosti, jednotliví hospodári zo všetkých strán krajiny. Krom tohoto aj z tej príčiny zaoberáme sa s touto otázkou, bo prítomná vláda v sociálnom smere chce účinkovať, ako to bolo povedané v trónnej reči a ako to ministerpredseda v jeho programme pri nastúpení terajšej vlády vyvinul. Táto predloha je teda nenie neznáma a je aj na čase. Mnohé nariadenia obsahuje táto predloha, ktoré smerujú len k dobrému hospodárskeho robotníctva, socialdemokrati nazývajú ju vzdor tomu zákonom dereša a otrokov. Vyslanec Vilhelm Mezöfi medzi iným to povedal, že som ja túto predlohu len preto obliekol do kepeňa humanity, aby som tým ľahšie previedol rozličné tyranské nariadenia. Nuž ct. pán vyslanec nenie dobre tento kepeň spomínať, (Čujme! Čujme! Výkriky: Treba ho vyprásiť!) bo som ja v knihe kníh to čítal, že falošní proroci sú takí, ako vlci do baranej kože oblečení. Nie preto berú na seba baraniu kožu, že skrotli, lež aby sa tým ľahšie prikradli ku stádu, aby čím viacej oviec zdrapit mohli. Kde boli socialdemokrati, keď celá krajina trpela pod absolutizmom? Kde boli socialdemokrati v najbližšej minulosti, keď sa jednalo o slobodu vlasti? (Výkriky: Terrorizovali tlačiarne a tlač!)

Ján Zakarias: Otrokami chcjú byť absolutizmu!

Ignác Darányi, minister orby: V zápasoch stojíme so socialdemokratmi. Nachodíme sa pred žatvou. Nuž v tomto okamžení slabosť by to bola...

Štefan Rakovszky: Tak je!

Ignác Darányi, minister orby... keby sme holdovali tým heslám, ktoré oni najprvej ohlasovali. My, ct. pácovia, nesadneme na lep socialdemokratom, ktorí len preto ohlasujú viacej slobody, aby ľudu ešte aj tie slobody odobrali, čo má. My aj naďalej pokračovať budeme v sociálnom smere. Odporúčam ku prijatiu túto predlohu. (Hlučný súhlas zo všetkých strán.)

Po pauze predsedal zasadnutiu Štefan Rakovszky a sdelil snemu odumretie vyslanca Alberta Filep.

Alexander Pető (Polacsek), demokrat vyslovil sa proti predlohe, načo predseda zakončil zasadnutie.

Dobré spisy.

Zivot Ježiša Krista, Božského Spasiteľa našeho. Spísal Bernard Schmidt, dekan v Glandorfe. Preložil Ján Krssák, archidiakon a farár v Lutile. Spovolením cirkevnej vrchnosti vydal «Spolok sv. Adalberta» (Vojtecha) v Trnave. Číslo podielových kníh 88. Cena výtisku kartonirovaného 4 koruny. Cena výtisku v plátne viazaného 5 korún. — Táto kniha nemala by chybeť v žiadnom katolíckom dome.

B E S E D N I C A.

Kmotor Kristov.

(Dokončenie.)

— Matej Hručaja, neborák kostolník, bol cez celý život statočným a bohobojným človekom a mal šestero detí. Ty si vedel, že som ja obkradol svätého Antona a predsa on trpel pre mňa, — povedal Košatec cudziemu.

— Aj teba stihnul trest, vlastnoručne si sa zamorodoval. Potupil si sa pred ľuďmi, tak že ako obesenca pochovali ťa do jarku. To bol zaslúžený trest za tvoje veľké hriechy.

— Ale kto si ty pane, že všetko vieš? — pýtal sa Košatec.

— Neznáš ma? Ešte ani včul ma neznáš? Čo nikdy si neklačal pred križom a nikdy si nepozdvihol oči na Ukrižovaného? Nikdy ťa nepohla k pokániu smutná tvár jeho? Nikdy si nemyslel, že aj za teba trpel a že nezaslúžil to od teba, aby si ho hriechami urážal? Nikdy Košatec, nikdy?

— Od detinstva nikdy, — šeptal Košatec, pri čom sklonil hlavu. — Ale raz predsa... Pamätám sa, keď môj malý Šteško bol na úmor a keď kýval ručičkami, ako čo by sa bol lúčil odo mňa. Nemohol som to už ztrpeť. V mojom zúfaní pochytil som sekeru a bežal som za dedinu ku križu, kde som potom kričal na Krista Pána: Ak mi zomre Šteško, porúbem ťa na kusy. A chlapec vyzdravel.

Prišli do dediny. Psi zavíjaly, ako čo by byly mátohy citily. Svetlo nikde nehorelo. Malé domčeky do poly zavial sňah. So strechou malého kostola pohrával sa víchor, tak že tá až veľmi prašfala. Na veži bila jedna hodina.

Na drhom konci dediny ešte blišfalo sa svetielko medzi sňahom pokrytými domami. Košatec zaraz vykrikol:

— Eafa, moja manželka Marina ma čaká. Myslí si, že z prievidzského jarmoku idem domov. Ponáhľajme sa Pane!

A Košatec bežal napred k oblôčku, ktoré bolo pilinami založené pred zimou. Zastal pod oblôčkom, pritisol k nemu tvár a tak hľadel dnu. Vo vnútri sedela jeho manželka zaobalená do zimného ručnika a hľadela do svetla. V kúte stála jedna biedna posteľ, na ktorej ležal jeden bľadý a chudý chlapček.

Vietor zatriasol s oblokom a žena trhnúc sebou, hľadela naň. Ešte mladá bola, ale jej zúbožená tvár prezradzovala, že veľa trpi.

Chlapec sa prebudil zo sna a pýtal sa svojej utrápenej matky:

— Prišli už otecko?

— Ešte nie, — odpovedala žena. — Už nikdy viac nepríde. Spi Števkó, otecko išli s doskami.

Chlapec dal sa do plaču a pýtal sa:

— Čo ja už nikdy nebudem mať otecka?

Žena mykla plecóm a neodpovedala.

Košatec meravo hľadel do izby. Veľké studené kro-paje tiekly z jeho očú. Rád by bol zaklopal na oblok a chcel kričať na tých, ktorí boli dnu, ale nevládal sa hýbať. Bol ako kus dreva.

Zrazu ten cudzí muž položil ruku na jeho plece a pýtal sa ho:

— No, Košatec, rád by si zostal doma pri tvojej manželke a pri Števkovi?

— Rád, mile rád, — odpovedal Košatec. — Inšie si nežiadam. Ale čo mám robiť ja biedny človek, keď ani kúska chleba nevidím nikde?

— No, len už choď domov, budem mať starosť o teba, — riekol cudzí muž a zvrtol sa.

Cudzinec spravil dakoľko krokov napred. Vietor schytil celý oblak snáhu a v ňóm cudzí muž zmiznul.

Toto sa snívalo bezbožnému košíkárovi Jánovi Košatec jednu zimnú noc, keď sa odvážil k tomu, že sa obesí, pretože nemali doma ani chleba, ani zemiakov. Ale tento sen a najmä ten cudzí muž s tou smutnou tvárou v tom bielom kepeni zmenil rozhodnutie Košatecovo. Jasná sa prebudil, zaveril sa, že bude inakším človekom, ako bol dosiaľ. Nechá tak krádež, opilstvo a bezočivosť.

Tak aj urobil. Zostal poriadnym, ale za to, keď sa mu dakedy nevodilo dobre, zaraz pospiechal za dedinu ku križu a žaloval sa:

— Zle je, Pane Kriste. Pomôž mi, keď si chcel abyh žil. Tvojou povinnosťou je pomáhať mi, veď sa už poznáme.

A Pán Kristus vždy pomohol ku nemu sa utiekajúcejmu Košatecovi.

Od toho času Košatec počal ctíť križu a kolko ráz len šiel vedľa daktorého križa, strhol svoj širák, kľaknul si a skrúšene sa modlil pred ním. Potom však povedal pokojne:

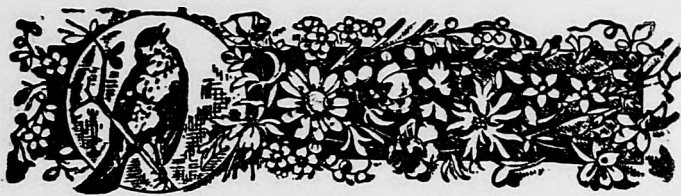
— Dobré a spokojné sa máme Pane Kriste, keď si s nami.

A vskutku. Nový život nastal v jeho malom a predtým tak opustenom a biednom domčeku. Dal sa s chuťou a usilovnosťou do práce a sporil neunavne. Počal sa zmáhať. Dedinčania sa čudovali nad jeho obratom a hovorili:

— Lahko je Košatecovi, keď mu je Pán Kristus kmotrom.

Fatranský.

**Zadovažujte predplatiteľov pre
«Kreštan-a»!**

CHÝRNIK.

Krst španielskeho dediča trónu odbavili v kráľovskom paláci v Madride v svätodušnú nedeľu cez poludnie. V skvostne ozdobenej kaplnke palácu shromáždili sa všetci ministri, grandi (magnáši) a zastupitelia cudzích štátov. Arciknieža Eugen zastupoval jeho veličenstvo kráľa uhorského. Svätosť krstu udelil dedičovi trónu kardinál Sauha.

Barón Karol Hornig v Ríme. Biskup veszprémsky barón Karol Hornig odcestoval do Rímu ku návšteve hrobov sv. Apoštolov.

Letovanie knieža-primasa. Knieža-primas Klaudius Vaszary odcestoval do Balaton-Füredu, kde začal svoje za viac mesiacov trvajúce letovanie. Knieža-primas je nateraz síce úplne zdravý, pretože ale v zime prestál ťažkú chorobu, lekári radili mu, aby čím skôr odcestoval do Balaton-Füredu.

Sirotár v Iglove. Zastupiteľský výbor mesta Iglova pod predsedníctvom mešťanostu Folgensa vydržoval shromaždenie. Na shromaždení odhlasovali hmotnú podporu na stavbu sirotára, ktorý postaví v Iglove Krajinská Železničiarska jednota. V sirotári umiestnené bude tristo detí.

Krajinský ústredný tovaryšský spolok katolícky vydržoval v nedeľu, 12. mája LI. valné shromaždenie, ktorému ako zastupca knieža primáša predsedal ostrihomský praelát kanoník a direktor primacialnej kancelárie dr. Georg Andor. Po zaháječnej reči a predlohe ročnej zprávy a účtov vyvolený bol nový výbor, po čom zaključilo sa valné shromaždenie.

Jubilárne slávnosti sv. Alžbety uhorskej. Ku prevedeniu jubilárnych slávností sv. Alžbety uhorskej utvoril sa krajinský výbor pod najvyšším protektorátom jeho veličenstva kráľa. Dňa 16. mája držal tento výbor svoje shromaždenie vo veľkej dvorane Spoločnosti sv. Štefanskej. Shromaždeniu predsedala arcikňažna Izabella, vysvätený biskup dr. Medard Kohl ako zástupca knieža primáša vysvetlil v reči jubilárne slávnosti. Na shromaždení prítomní boli: ministerpredseda dr. Alexander Wekerle, ministri gróf Albert Apponyi, Franc Kossúth, gróf Aladár Zichy, Ludvik Jekelfalussy, gróf Ferdinand Zichy, Štefan Rakovszky podpredseda snemovne, knieža Mikuláš Eszterházy a mnoho iných hodnostárov svetských i cirkevných.

Vzbura proti šachovy. Z Teheranu oznamujú, že medzi revolucionármi a vojskom šacha bola krvavá bitka, v ktorej štyridsať ľudí padlo. Mladší brat šacha sa tiež vzbúril proti panovníkovi. Na potlačenie vzbúr vyslali veľké vojsko.

Prepadla sa dedina. Zo Sarajeva píše: Dňa 8-ho mája predpoludním asi o 10. hodine v maglajskom okrese asi na osem kilometrov od rieky Krivaj začal sa prepadať jeden vršek, na ktorom bola jedna z 30 domov pozostávajúca dedina. Dedina sa prepadla. Príčinu toho zriedkavého javu nepodarilo sa ustáliť, avšak má sa za to, že ho zapríčinila vulkanická sila. Rieka Krivaj opustila svoje dosavadné koryto, tečie už v inom smere a zaliala jednu priemyselnú železnicu. Obyvateľstvo prepadnutej dediny zavčasu ušlo, len dve osoby zmizly.

Ludožrúti v Kamerune. Časopis «Kölnische Zeitung» sdeľuje z Kameruna (Západná Afrika) jeden list, dľa ktorého ľudia z kmenu Maka nielen vojenských zajatcov zjedia, lež z vlastného kmenu aj tých, ktorých odsúdia na smrť. Posiaľ zavraždili asi sto ľudí a ich aj zjedli. Pisateľ listu spozoroval, že ľudia z kmenu Maka aj na jarmoku predávajú ľudské mäso. U nich aj najmenší priestupok trescú smrťou, aby mali dost ľudského mäsa. Jeden raz srazili sa so 40 ľuďmi iného kmenu, z ktorých 13 padlo. Po boji týchto 13 mrtvol naskutku zjedli.

Horúčosť aj u nás je veľká, ale nie neznesiteľná, ako na príklad v Hamburgu. Ako ztadiaľ oznamujú, školy minulého týždňa museli zavrieť, lebo bolo 30 stupňov tepla. Cez poludnie teplomer ukazoval už 36 stupňov. Veľa ľudí dostalo slnečný úpal a tri osoby aj zomrely

HOSPODÁRSTVO.

Peňažné záležitosti malých hospodárov.

Jedna príčina chudoby nášho ľudu je, že nezná cenu vlastnej práce a tiež aj cenu hospodárskych plodín, ktoré dorába. O tom ani nehovorím, že nezná cenu peňazí a spôsob jejich zcenenia, lebo ináč múdrejšie by zachodil so svojim výrobkom, ako zachodí. Veď práve preto upáda Slovač, lebo ľahkomyselne, ba zle hospodári. Kto chce mať ošoh z hospodárstva, musí znať tú hodnotu, ktorú reprezentuje, predstavuje práca a zem hospodárova a tú hodnotu, ktorá zodpovie čistému výnosu, akožto ozajstným peniazom. Hodnota práce a zeme poistí živobytie každého hospodára. Táto je tým väčšia, čím dôkladnejšie koná prácu hospodár a s čím menším výdavkom vie čím väčšiu a cennejšiu úrodu preukázať. Tomuto sa nerozumejú naši malí hospodári. Nie je div, nikto ich neučil k tomu, ani tí na hlavu padli národnári, ktorí sľubujú halenám veľkú mzdu a panské majetky.

Výsledok práce hospodára je: na odpredaj zostávajúce obilie a lichva. Len že, žiaľbohu, ani týmto cenu nevie určiť hospodár, ktorý sa trápil a namáhal celý

rok, tým lepšie sa ale tomu rozumejú tí špekulanti a burzianeri židovskí, ktorí tolké šudierstva vyvadzajú na škodu hospodárov. A tak pri veľajúcej cene na to sa musí hospodár usilovať, aby dosiahol čím väčší ošoh či s obilím, či so statkom a aby dôrobok jeho čím dokonalejším bol. Musí tak robiť ako sporiteľňa, ktorá tým väčšie dividendy dá svojim účastinárom, čím väčšie obchody robí. Veď zem a dobytok nenie iné, ako kapitál, ktorý také úroky donáša, ako sa má okolo neho hospodár. Nuž práve to je chyba, že malí hospodári obyčajne zle obracajú svoje kapitále. Tu inšie nespomôže, len naučiť sa rozumne hospodáriť. Starodávna móda už nič nestojí. Pri tejto aj to málo utratí hospodár čo má. Nuž ale môže byť hospodár hoc ako učený, nedocieli nič, jak dlh leží na jeho majetku a to dlh židov alebo špárkassy. Toto je veľmi drahý dlh, bez ohľadu na úroky, leko na krátky čas tlačí majetok, počom keď hospodár nevie svoj dlh vyrovať, spredajú ho. Tisíce príkladov máme, ako to ide so židovou a so špárkasovou požičkou. Dobře to vysvetlil na sneme p. Georg *Szmrecsányi*, krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany. Je pravda, že neraz prinútený je hospodár dlhy robiť, lebo moderné zariadenie hospodárstva nedá sa z dneská na zajtrá previesť a tiež nedajú sa starodávne chyby s pár ročnou prácou hospodára napraviť. Len že keď hospodár peniaze potrebuje k zariadeniu a k povýšeniu svojho hospodárstva a nemá ich po ruke, nech nepožičiava na krátky termín u žida alebo u špárkassy, ale nech si požičia na takzvanú amortizáciu, čo tolko znamená, že dlh svoj — kapitál s interessom — povedzme za 15—20 rokov spláca, čo mu ľahšie padne, ako u špárkassy na vekslu. A docieli aj to, že takýmto dlhom — rozumiem amortizáciou — obťaženej zeme dôchodok je tým väčší, čím na dlhší termín požičaná dlžoba leží na nej. Pri krátkom termíne hospodár prinútený je obilie za takú cenu odpredať, akú mu ponúkajú. Aj to je škoda. Keď o tomto pojednávame, tak nezabudnime, že čistý ošoh tým je väčší, čím lepšia úroda a táto od toho závisí, čím osožnejšie vedieme svoje hospodárstvo.

Pýtate sa, čo rozumiem pod drahou požičkou? Tie peniaze, ktoré dostaneme na krátky termín a od ktorých platíme 7—9 percentov. Na takéto veľké úroky dávajú požičky peňažné ústavy. Lacné peniaze len úverkové spolky dajú. Týchto povolaním je malých hospodárov na nohy postaviť. Oni majú byť základom nášho hospodárskeho vývinu. Žiaľbohu že naši ľudia ešte ani teraz nedôverujú týmto spolkom a nezakladajú ich po horných krajoch. To je veru užitočnejšia práca, ako v krčme vysedať, alebo dať sa vodiť za nos od kadejakých ľudí, či sú oni socialdomokrati a či národnári. Všetko jedno. Jedon je taký ľhár, ako aj druhý.

Úverkové spolky peniaze malých hospodárov zeeňujú a čistý ošoh medzi svojich údov podelia. Dlžník necíti farchy interessov a naučí sa k halierovej sporiivosti. Toto sú tie lacné peniaze, s ktorými udržia svoje hospodárstva malí gazdovia. Keď chceme kresťanskú

sociálnu politiku prevádzať, jestli chceme zachrániť úbo-
hých krajanov našich pre vlasť, shromažďujeme ich kolo
úverkových spolkov. Nedajme ich ani národniarom, ani
jejich spojencom: socialdemokratom. *Gazda.*

DOPISY.

Sóskút.

Pochválen Pán Ježiš Kristus.

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov
v našom «Krestane».

Čítal som nedávno v našom «Krestane» dopis z
obce Kristályfalva (Richvald) v spišskej stolici, z kto-
rého sa každý presvedčiť môže, ak výborný je pre ľud
programm strany krestansko ľudovej a krestansko-so-
ciálny, najmä keď sa do života uvedie tak, ako to uro-
bili Richvaldčania. Aj my v Sóskúte začali sme sa už
hýbať a treba mi povedať, že nás socialdemokrati pre-
budili. Krestanská ľudová strana mala síce už od dávna
svojich nasledovníkov u nás, ľud náš robotnícky ale
málo si všimal jej rady a napomenutia, zmýšľal ďalej
tak, ako vôbec ľudia v celej vlasti našej. Smutné ná-
sledky tohoto ľahostajného zmýšľania najlepšie zkus-
jeme teraz sami na sebe. Bo čo sa stalo? Behom 35
rokov za panovania liberálov asi 8 millionov holdov
zeme dostalo sa do rúk židovských. Je teda už čas,
aby ľud náš nahliadol svoju ľahostajnosť a ratoval v
polednej chvíli, čo sa dá ešte ratovať. Toto ale stane
sa len tým spôsobom, keď všetci, či robotníci, či re-
meselníci, gazdovia a páni verne nasledujeme krestan-
skú ľudovú stranu a keď naporad zakladáme krestan-
sko-robotnícke, potravné a úverkové spolky.

Minulej jaseňi založili sme si v Sóskúte krestan-
sko-sociálny spolok robotnícky a tohoto roku dali sme
si v Starom Budíne u mníšiek k «Dobrému Pastierovi»
krásnu zástavu zhotoviť za 500 korún. Nás pán farár
Karol Kálmán posvätil nám túto zástavu na sviatok Po-
čatia Blahoslavenej Panny Marie. V mene osvieteného
pána biskupa Ottokara Prohászku a slávnej kapitule
stolnobelohradskej uderil klince do zástavy prevelebný
pán farár Karol Kálmán. Nasledovali potom: dôstojný
pán dekan Michal Magdič, krstná matka zástavy pani
Štefanova Ábel rodená Marcinkovič, Karol Andretti ma-
jiteľ baní, Jozef Tóth úradník kapitulský, Ján Kováč ry-
chtár, Michal Czeilinger tajomník, Štefan Benedek učiteľ
a všetci údovia nášeho krestansko-sociálneho spolku ro-
botníckeho. Po slávnosti posvätenia zástavy mali sme
shromaždenie na ktorom Pavel Varga zo Stredia kre-
stansko-sociálnej Jednoty oduševňujúcimi slovami vykla-

dal nám ak veľký rozdiel je medzi robotníkami krestan-
sko-sociálnymi a medzi socialdemokratmi. V čisto-kato-
lickej obci ake je Sóskút nemajú čo hľadať červení
socialdemokrati.

My sa v každom ohľade usilujeme uplatňovať zá-
sady krestansko ľudovej strany a preto sme si založili
už aj potravný sklep, včul ideme založiť fiok, filiálku
tohoto sklepu, trom židovským sklepníkom rovno do
očí, aby sa každý deň mohli dívať na tento nový sklep
a aby sa presvedčili, ako sa otvárajú oči našemu oby-
vateľstvu krestanskému. Nedáme sa my viacej za nosom
vodíť ani falošnými prorokami, ani kadejakými úžerní-
kami, lež vždy a vo všetkom verne nasledujeme našu
krestanskú ľudovú stranu. *P. B.*

Osvedčenie.

Skalické «Ľudové Noviny» v 15. čísle napadly pre-
velebného pána farára a viacej obyvateľov obce *Cseszte*.
Niže podpísaní poslali na tieto nápady vlastnoručne pod-
písané osvedčenie redakcii «Ľudových Novín» s tou žia-
dostou, aby ho uverejnili. Ponevác «Ľudové Noviny»
tejto spravodlivej žiadosti niže podpísaných zadosť ne-
urobili a títo nás o uverejnenie svojho osvedčenia po-
žiadali, ochotne zodpovedáme jejich žiadosti v záujme
pravdy a dopis jejich podávame bez zmeny v nasle-
dovnom:

Cseszte, 1. mája 190 .

Otený Pán Redaktor!

V 15-tom čísle «Ľudových Novín» sme s pohorše-
ním a s boľasťou čítali, že jako výsledok poslednej voľby,
ničomný a nehodný človek, bez všetkej príčiny, keď už
svoju špinavú hubu ináč vypláchnuť nevedel, v jeho ne-
obmedzenej hlúposti písal proti našemu vrele milova-
nému pánu farárovi a druhým statočným pánom, ktorí
sú povolani, aby ľud vychovávali a riadili.

Ponevác sme presvedčení, že náš pán farár nedrží
pisateľa týchto hlúposti za tak hodného, aby mu on od-
povedal — lebo to by sa ani nesrovnávalo s jeho hod-
nosťou — my ale niže podpísaní i v mene našich ostat-
ných spoluobčanov na žiaden spôsob to dopustiť nemô-
žeme, aby v budúcnosti si ktorýkoľvek ničomník dovolil
podobné špinenie nášeho horlivého kňaza — osvedčujeme
sa, že všetko to, čo vo vyššie menovanom čísle «Ľ. N.»
písané bolo, je zlomyselná lož a nehodné pomlúvanie.
Preto vás (Ľud. Noviny), prosíme a žiadame, aby ste
nám uverejnili meno toho podlého človeka, aby sme
ho jak luhára ku verejnému opovrhnutiu u nás a na
okolí vystaviť mohli.

Kto je ten človek, ktorý môže len s jedným slo-
vom dokázať, že náš velebný pán farár zneuctil nábo-
ženstvo? Kto je ten, ktorý spozoroval, že sa prehrešil
proti kňazským citom? Nech má toľko smelosti a nech
povstane ku dokázaniu svojich slov, keď sa cíti byť sta-
točným občanom.

Keď by pán farár mali aj nepriateľa — jako aj každý človek má, — i ten musí uznať jeho účinkovanie pre duševné a hmotné dobré svojich farníkov.

Nechceme spomínať jeho apoštolské kázne, ktoré aj tých najzatvrdilejších hriešnikov k pokániu pohly a priviedly; tie krásne pobožnosti k rozširovaniu a sláve Božej, ktoré u nás uviedli; tú jeho dobrosrdečnosť, s ktorou nám bez páru stojacu kaplnku vystavili. Aby náš ľud z rúk úžerníckych vytrhli, utvorili nám úverkový spolok, ktorý cez 5 rokov v miestnosti farskej darmo trpeli a s veľkou obetovavosťou vedú.

Keď tieto veci do povahy vezmeme, musíme uznať, že to by od nás tá najväčšia nevďačnosť bola, keď by sme tú krivdu, ktorá vo vašich novinách (Lud. Nov.) proti našemu vrele milovanému pánu farárovi písaná bola — bez slova trpeli. Upozorňujeme vás (Lud. Nov.), že v budúcnosti, prv než nejaký dopis uverejníte, najprv hľadte sa presvedčiť o jeho pravdivosti.

Keď cieľ vašej (Lud. Nov.) politiky — jak vy (Lud. Nov.) často spomínate — «svätý» a «spravodlivý» je, tak aj sväté a spravodlivé prostriedky používajte vo vašom politickom boji.

Obzvlášte vás (Lud. Nov.) ale žiadame a prosíme, dajte pokoj našemu katolíckemu duchovenstvu a nedovoľte ho špinif.

Keď ste vy, pán Redaktor (Lud. Nov.), kresťan-katolík, tak viete, že katolícki kňazi majú najviac nepriateľov, už dľa slov Ježiša Krista, keď hovorí: «Keď mňa prenasledujú, aj vás budú prenasledovať».

Aj tú slabosť katolíckeho ľudu poznáte, že s radosťou omlúva — bohužiaľ — svojich kňazov, čo u druhých náboženstiev nespozorujeme.

Táto radosť však dlho netrvá, lebo aj náš ľud konečne zunuje — jako to aj my už cítime — a opovrhne tých, ktorí jeho kňazov špinia, lebo tá špina padá aj na veriacich. Dobrý slovenský ľud sa dá omámiť, ale vieru a úctu ku duchovenstvu zo srdca si vziať nedá.

Konečne vás (Lud. Nov.) prosíme, aby ste tento náš dopis vo vašich novinách uverejnili.

V tom páde, keď by ste túto našu žiadosť nevyplnili — dávame vám na vedomie, že písomne splnomocníme uh.-kráľovskú poštu, aby všetky čísla «Ludových novín» pred doručením zničila alebo ich nazpät poslala.

Toto osvedčenie terajšími vlastnoručnými podpisami potvrdzujeme.

S vlasteneckou úctou

Pavel Hrdlička rychtár, Štefan Schmidt, Ferdinand Hrdina, Pavel Hostin, Štefan Dubovský, Lenhardt Schwarz, Ondrej Pudmarcsik, Hubert Blaska, Štefan Zsofcsik, Félix Štipula, Jozef Kunetka, Ján Lenhartovics, Jozef Nottný, Imrich Jablonovský, Michal Lederleitner, Peter Nottný, Albert Lederleitner, Ján Héger, Štefan Kollek, Ján Lederleitner, Pavel Pudmarčik, Lukáč Petrás, Štefan Miesko, Imrich Ondrejka, Michal Sikula, Štefan Lanak, Lenhard Zsofcsik, Ján Braniša, Pavel Szlaninka, Jozef Szetnický, Tomáš Lederleitner, Mikuláš Agner, Karol

Bosmanszky, Anton Vilfling, Michal Agner, Jozef Lukacsovic, Štefan Minárik, Ernest Leitner, Michal Heldt, Ján Gersics, Anton Paulikovics, Michal Kunetka, Imrich Zsofcsik, Ján Veverka starší, Ján Veverka mladší, Franc Vilfling, Franc Lederleitner, Franc Szikora, Jozef Sziegl, Dominik Findl, Rudolf Adamesik, Ján Mruskovics, Leopold Hostin, Štefan Mruskovics, Urban Gersics, Michal Sehora, Jozef Miesko, Franc Bosmansky, Ondrej Fritzmann, Štefan Vrábel, Franc Fritzmann, Franc Stojgar, Franc Szirelka, Štefan Nitsneider, Štefan Pintár, Michal Hlavan, Jozef Koller, Vincenc Kubes, Štefan Gregor, Anton Boschmanszky, Pavel Pavlikovics, Laurinec Sziegl. Cseszte, dňa 1. mája 1907.

Za hodnovernosť odpisu

Jozef Zsák vl. r.,
pomocný notár.

(M. p.)

Ferd. Hrdina vl. r.,
okresný notár.

K našemu vyobrazeniu.

Svätodušné sviatky svätíme v päťdesiaty deň po nedeli veľkonočnej. V päťdesiaty deň po veľkej noci slávili židia pamiatku vyhlásenia desatero prikázaní na hore Sinai a vzdávali spolu chválu Pánu za schránenú úrodu. Pán Ježiš riekol, že krom desatero prikázaní, dáva nám nový zákon, nové prikázanie, zákon totiž lásky, a zákon tento neohlasoval nám bliskaním a hromobitím, lež slovom a svätým príkladom svojho života. Ohlasovanie večného príkazu nového zákona slávime teda v sviatky svätodušné a v prichode zasnúbeného potešiteľa Ducha svätého svätíme pamiatku nie schránenia úrody zemskej, lež žatvy nebeskej, založenia totiž kráľovstva nebeského na zemi, cirkvy rímsko-katolíckej.

Obraz náš predstavuje nám svätodušné sviatky starého zákona, ako Mojžiš keď cez 40 dní rozmlúval sa s Pánom na hore Sinai desatero prikázaní Božích, vysvetluje ľudu izraelskému.

Spisy redakcii zaslané.

Ježiš Priateľ Dietok. Modliaca a spevácka knižka pre školské dietky. Šieste vydanie, 332 strán. Cena jedneho výtisku v plátne viazaného 70 halierov. Za 80 halierov, ktoré sa môžu i v liste v poštových markách odoslať, pošle ju knihtačiareň Karla Salvu v Ružomberku (Liptó-Rózsahegy) franko. Piesne (248) sa srovnávajú celkom s «Alleluja» spevníkom a z nich 48 sú vynótované. Každý rok sa z nej do 5000 výtiskov minie, dosiaľ za 10 rokov 52.000 (päťdesiatdva tisíc). Knižku zostavil Štefan Janovesik, farár likavský.

Slovenský divadelný ochotník. Sväzok XXVII. Honorár. veselohra vo dvoch dejstvách. Napísal Pavel Socháň. Turč. Sv. Martin. Tlačou a nákladom Knihtač. úč. spolku. 1907. Cena 40. halierov.

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena našich novín je:

na celý rok	4 koruny
na pol roka	2 koruny
na štvrt roka	1 koruna.

Do Ameriky: Na celý rok 8 korún. — Do Pruska na celý rok 6 korún.

Tých ctených predplatiteľov, ktorí sú v Amerike alebo v Prusku a ktorí neposlali nám vyššie označené predplatné, prosíme, aby si čím skôr vyrovnali svoje predplatné podľa hore označeného vyzvania.

Krajinská púť do Lourdesu.

Pri duchovnom vedení velebného p. farára Franca Fehér (Ebed, p. p. Párkány-Nána) dľa výhľadov s osobitným vlakom pohne sa púť dňa 20. júna do Lourdesu cez Viedeň, Innsbruck, Einsiedeln, Zürich, Genf, Lyon. Podrobné programy už vyšly a sú k dostaniu u vyššie spomenutého pána farára, alebo v kancelárii u. sp. cestovného podniku, Budapest, IV., Eskü-ut. č. 3., kde vysvetlenie možno dostať dotyčno bársakého cestovania.

Zo stránky u. sp. uhorsko-cestovného podniku sriadené cestovanie pohne sa prl mimoriadne ľavných cenách dňa 31. mája cez Benátky, Milano, Rím do Neapolu, ku čomu prijímajú sa prihlasy do 25. mája.

Odkazy redakcie.

P. Dopisovateľ. Cseszte. Je to odvolanie! Či sa nepoďakujete za to? Osvedčenie uverejňujeme bez všetkej zmeny.

P. Dopisovateľ. Sz. Prítomne sme ničoho od Vás nedostali.

P. Alfonz. Ráčte zas dačo napísať z vašich krajov.

Zvedavý. Nagyszombat. Že čo bolí národnarských čvachov? Ako sa socialdemokratický «Týždenník» ponosuje, bolí ich, že «niportisti» zadali žalobu proti pezinskému mandátu. Tí národnarski čvachovia majú mnoho všeliakých boľastí. Teraz si ale zatancovať môžu od radosti, bo jejich bratia, červení socialdemokrati, až hrozne zvíťazili v Rakúsku.

Ceny potravných článkov.

V Budapešti, 21. mája.

Úradne značené priemerné ceny za 100 kilogramov.

Pšenica: tiská K 19.10—20.30, peštianska K 18.90—20.60, stolno-belehradská Kor. 18.90—19.30, banátska K

18.60—19.70. — *Raž:* K 15.25—15.70. — *Jačmeň:* na krm K 14.60—14.90. — *Ovos:* prvotriedny 16.35—16.75, druhotriedny 16.25—16.60. — *Kukurica:* K 12.35—12.55. *Repica:* K ————. — *Proso:* K 10.00—10.50.

Múka:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K	32.40	31.40	30.40	29.00	28.00	27.20	26.60
		č.	7	7½	8		
		K	24.80	22.80	16.40		

Drobné otruby: K 13.40, hrubé K 13.80.

Ďatelinové semä: lucerna (prima) K 92.00 do 120.00 za 120 kilogr.; Ďatelina K ———.

Zemiaky: (hornouhorské) ružové K 4.00—4.40, žlté K 4.60—5.00 za 100 kilov.

Strova: Veľká biela fazuľa (bôb) K 17.00—18.00, tarkavá K 17.00—18.00. — *Hrach* lúpaný: K 24.00 do 42.—. — *Šošovica*, veľká čistá: K 74.00—82.00. — *Koňapné semä:* K 25.75—27.00. — *Lanové semä:* prima K ————. — *Rasca* (kmín): 85.00—87.—. — *Mak:* K 84.00—86.—. — *Ladník:* K ————. Všetko po 100 kilogr.

Koloniálny tovar: *Cukor* v klobúkoch K 75.00 do 75.50, kockový K 77.00—77.50, žltý K 75.00—75.50 za 100 kilogr.

Petrolej: Fiumánsky kríšťalový K 40.00, fiumánsky White-Star (***) K 33.00 za 100 kilogr.

Lekvár: srbský K 26.00—26.50, bosenský K 46.00 do 46.50 za 100 kilogr.

Slivy: bosenské (100 kusové) K 28.25—29.25, srbské (100 kusové) K 28.50—29.50.

Sviňská masť: budapeštianska K 153.00—154.00.

Slanina: vidiecka K 000.00—000.00, mestská 4 kusová K 130.00—131.00 za 100 kilogr.

Špiritus: Rafinovaný odanený vo veľkom K 153.00 do 153.25. Denaturalizovaný, ku priemyselným účelom jeden barill 44.00—44.50.

Vajcia: prima uhorské K 63—64, podlejšie K 60 do 62 jedna kystňa, obsahujúca 1440 kusov vajec, vo veľkom.

Maslo: k čaju K 3.40—3.60, k vareniu K 2.20—2.50, syr 50—66 h., všetko v kilogramoch vo veľkom.

Drúbež (hydina) živá. Husy k pečeniu K 1.20 do 1.30 za kilogram; kurence k smaženiu K 2.50—3.00, kurence k pečeniu K 3.50—3.80, sliepky na polievku K 3.80—4.50 za jeden pár.

Kreštania kupujte len u kreštanov!

Dr. FLESCH-a lieh proti lámke

jedine istý lieh proti reume, lámke, boleniu rúk, nôh
Účinkuje podivne chytro a istotne. K dostaniu: v

Dr. FLESCH-a lekární ku KORUNE Győr (Ráb) Baross-u. 26.

½ decilitrová flaška na prábu 2 kor.; proti zastaralej nemoci veľká flaška pre «rodinu» 5 kor. 3 malé, alebo 2 veľké flašky pre «rodinu» posielajú sa franko.

LÁMKU, pakostnicu, reuma najbezpečnej lieči Ľadový lieh. Jedna fľaška kor. 1.20. Szémann lekárnik, Hatvan.

Najmilostivejšia pani,

viete Vy, prečo pri nakúpení
pridavku zreteľne meno
»Kathreiner« máme spomnúť?

Lebo ináč sa ošialíme a
iný napodobňujúci balík
nám dajú, ktorá všetky
významnosti »Kathreiner-
ovej« ohlušuje!

Lebo len

**Kathreinerova Kneipp-
Malátová káva**

odáva následkom svojej
zvláštnej výroby priemnú
vôňu a chuť bôbkovej kávy.

Dohliadajte, milostivá pani, do-
konále, aby ste »Kathreinerovú«
len v originálnych balíkoch za-
pakovanú dostala s nápisom:
Kathreiner Kneipp-Malátová káva.

Nekupujte hodiny.

Kým nevedíte náš cenník. Do-
stanete za:

1.50
zl.

3.50
zl.

	zl.
Nikkel Roskopf hodinky	1.50
Goldin Roskopf	2.-
Strieborné Roskopf hodinky	3.-
S dvojou pokrývku	5.-
S 3. striebornou pokrývkou	5.-
hodinky	5.-
Tenké ocelové hodinky	3.-
Americké zlatodubl. hodinky	5.50
Pôvodné Roskopf patent. hod.	3.50
Pôvodné »Omega«	9.50
Strieborná panciel retiazka	1.-
14 karat. zlaté hodinky	8.50
14 karat. zlatá retiazka	10.-
14 karat. zlatý prstienok	2.-
Pendlové hodiny	2.80
So zvukom vážových zvonov	4.50
S muzikou	6.-
Kukučkové hodiny	2.50
Kuchyňské hodiny	1.20
Budič hodiny	1.20
Budič v noci so svetlom	1.50
S dvojím zvonom	1.75
Najnovšie budič hodiny so zvukom vážové, ho zvona s býčím strojom.	2.50
Troch rokov záruka na písme za veci nezodpovedné vráti sa peňaže. Rozposielanie s pošto- vou dobierkou.	

Mikša Böhnel

hodinár

Viedeň, IV., Margarethen-
strasse 27. (vlastný dom).

Treba pýtať s 2000 obrázkami
oproti cenník franko a zdarma

Ľacné české perie.

5 kilo nové
tmavé driapané
12 kor.

Biele mäkké,
jak páper 18
kor. — 24 kor.

Biele ako snah
mäkké ak páper, driapané 30
kor. 36 kor. Rozposielanie s
dobierkou franco; zamalenie a
nazpät prijati je pod touti vynim-
kou dovolené jestli sa poštové
útraty vynahradia. — Benedikt
Sachsel, Lobes Nr. 135 (pošta
Pilsen Cechy.)

Oznamy príjma
administrácia

„Kreš'ana“

BUDAPEŠŤ,
Szentkirályi-ül. 28/a.

Tlačou Stephaneuma úč. spol. V Budapešti, VIII., Szentkirályi-utca 28/a

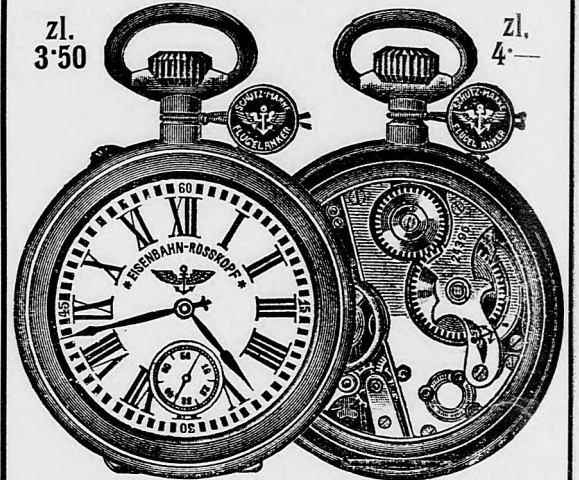
Povodné „Železničarske-Roskopf“

Len
s tou
ochrannou

povodné
to
znamkou

zl.
3.50

zl.
4.-

Moje povodné »Železničarske-Roskopf« anker-remont. hodinky majú 32 hodinový, sklom pokrytý anker stroj, bežiaci v rubintoch, email prachopevne zatvorený plátok sísiac, povodnú nikelizakryvku k otvoreniu šarnírvčekom, patent stroj k natiahnutiu s preskočením hodinkovej struny, kroz čo vytvorené je pretiahnutie. Každé hodinky majú kompas regulator a držia sa časa v bár akom povetří na minutu. C. k. štátnym železnicam doposlano už vyše 10.000 kusov k najväčšej spokojnosti.

Bez sekundových ručiek kus za 7 kor. — So sekundovými ručkami kus za 8 kor. — Písebná záruka na tri roky. — Rozposielanie s poštovou dobierkou za nezodpovedné vráti sa penaze.

MAX BÖHNEL

Súdohny prisahaný šacovník a odborný znalec.

Wien, IV., Margarethenstrasse 27.

Žiadajte si cenník s 2000 obrázkami franko a zdarma.

Pánu Max Böhnel, Wien, IV. Uctive sdelneme vám ze sme s doposlanými hodinkami veľmi spokojní, chodia viborne.

S ucton

Ed. Zurek, hlavný revisor c. k. štát. železnic, Triest.
(Varujte sa padelania.)

!!! S 16 prvými vyznačeniami !!!

Ludvik Kállai motor dieľňa

Budapest, VI., Gyár-u. 28.

(Staré číslo domu VI., Gyár-utca 50. č.)

Odporuča pri úplnej záruke

benzin-motore ku mlynom a iným priemyselným
podnikom, taktcež

elektrické benzinlokomobil stroje ku mlatbe

s dvojím vystrojením ku čisteniu.

!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!

!!! Jedina novota !!!

!! Najjednoduchší a najdokonalejší mlatebny stroj prítomnosti !!

Bez strojnika lahko k vedeniu bár ktorým gázdom aj medzi domami slamou krytými. Cieľom rozšírenia týchto najnovších strojov vymieňajú sa staršie parostroje.

Osobytá trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mlateniu a ku siatím adt.

O nedostyžiteľnej zvláštnosti týchto strojov pogaáva zpravy: F. baron Jozef Kemény, Maros-Németi (Sedmo-kradsko). P. Tóth Péterbagi, Csantavér (Stol. Bács.)

Cenník na žiadosť zdarma a franko.